

02.06.23

NOC KOSTELŮ

POUTNICKÉ NOVINKY

WWW.NOCKOSTELU.CZ

okres: Jeseník / Bruntál / Opava / Ostrava / Nový Jičín / Frýdek-Místek / Karviná

*Po světle dne totiž nastupuje noc,
kdežto žádné zlo nepřemůže moudrost.*

Srov. Mdr 7,30

Rozhovor s Karin Lednickou / 3

Znáte Osoblažsko? / 9

Mapy s otevřenými kostely / 14

Milí přátelé, návštěvníci Noci kostelů,

možná si ze svých dětských let vybavíte situaci, kdy jste měli strach vstoupit do tmy. Třeba při nějaké stezce odvahy nebo jen doma, když vás rodiče poslali pro něco do tmavého sklepa. Strach burcoval fantazii a hlavou se honily představy, kdo nebo co všechno může v té tmě být ukryto a překvapit vás. Chtělo to pořádný kus odvahy přemoci se a učinit první kroky do tmy. Zjistil jsem, že temnota ve mně byla hroznější než v prostředí, do kterého jsem vstupoval. Věřím, že i vy jste kdysi zjistili něco podobného.

Noc kostelů nás letos už po patnácté zve vstoupit do tmavé noci a navštívit některý z otevřených chrámů či kaplí. Temnoty této noci se však nemusíme obávat, protože ji ozařuje světlo otevřených kostelů. *Po světle dne totiž nastupuje noc, kdežto žádné zlo nepřemůže moudrost* – tak zní její letošní motto. Máme-li v sobě světlo „dne“, světlo lásky, touhu po dobru a pravdě, cit pro vše krásné a hodnot-

né, temnota noci nepřekvapí naše nitro. Světlo chrámů, které svítí uprostřed noci, nám navíc může symbolizovat světlo Boží přítomnosti. Bůh se neztrácí z aktuálního dění našeho života a ze všech nocí, které v současné době prožíváme. Zahrnuje nás láskou a moudrostí „dne“, které jsou mocnější než každá temnota zla. Bůh nás svou přítomností nechce děsit, ale stále znovu nás překvapuje i utěšuje svou láskou, blízkostí a otevřeností, kterou můžeme zvláštním způsobem zakoušet právě v chrámech. Ve většině katolických kostelů svítí někde vepředu v blízkosti svatostánku malé červené tzv. věčné světlo, které upomíná právě na tuto Boží blízkost. Kéž si na tu jemnou červenou září vzpomeneme právě v okamžicích, kdy strach a fantazie budou chtít zatemnit naši mysl i důvěru v Boží pomoc.

Mons. Martin David
apoštolský administrátor

Noc jako pobídka k prozáření temnoty

„V posledních dnech se přihodí, že hora Hospodinova domu bude čnít nad horské vrcholy, vysoko nad všechny výšiny. Pohrnou se k ní všechny národy...“ Izaiáš 2,2

Dlouhodobě přemýšlím nad názvem akce, která nás přivádí do nádherně osvětlených kostelů. Tento počin způsobuje, že celá naše vlast je na chvíli podobná noční obloze posázené drobnými hvězdičkami, které jsou hodny obdivu a přinášejí nejednu motivaci. Otevřené kostely všech církví jsou připravené poskytnout svá zákoutí naší nezávažné zvědavosti.

Pokud se se mnou na chvíli zastavíte u názvu „Noc kostelů“, bude to, jako bychom stáli na křižovatce nabízející dva myšlenkové směry. První proud nám podouvá myšlenku, že nastává noc, která se stává majitelem vyprazdňujících se kostelů. Jistě, je to oprávněný postoj, založený na neúprosném pragmatismu čísel. Tomuto pesimismem zavánějícímu postoji nabízí pomocnou ruku druhý myšlenkový

tok. Noc? Ano, ale jako pobídka k prozáření temnoty! Jako příležitost oslovit okolí srozumitelným způsobem. Jako šance promluvit a oslovit člověka tak razantně a hluboce, jako to umí hvězdnatá obloha v kontrastu s tmavými dálavami vesmíru.

Ve většině kostelů můžeme obdivovat nádherné klenby připomínající stabilitu prvku Boží architektury, o které je napsáno: *„Učinil Bůh klenbu a oddělil vody pod klenbou od vod nad klenbou. A stalo se tak. Klenbu nazval Bůh nebem. Byl večer a bylo jitro...“* Ano, ráno nových dnů: *„... protože se nad námi mohutně klene jeho milosrdenství. Hospodinova věrnost je věčná!“*

Vladislav Szkandera
sborový pastor

Rozhovor s Karin Lednickou

Zaniklá místa nesou velmi silný příběh

Téma zaniklých míst a zapomenutých událostí jí není cizí. Spisovatelka Karin Lednická, autorka knih *Šikmý kostel*, *Šikmý kostel 2* a *Životice: obraz (po)zapomenuté tragédie*, se ve své tvorbě věnuje nejen staré Karviné zaniklé v důsledku těžby uhlí, ale také skutečným osudům jejích obyvatel. Co nám dnes mohou říct zaniklá místa? Jak pamětníci vzpomínají na karvinský kostel, který již nestojí? Jaké zajímavé dokumenty objevila během přípravy třetího dílu *Šikmého kostela*?

Noc kostelů letos v naší republice slaví 15. ročník. Navštívila jste někdy v rámci této akce nějaké zajímavé místo?

Bylo jich několik a z každého kostela jsem si odnesla mimořádný zážitek – namátkou můžu jmenovat kostel Nejsvětějšího srdce Ježíšova v Českém Těšíně, orlovský kostel Narození Panny Marie, ostravský kostel svatého Václava nebo opavskou konkatedrálu. A mimo náš region? Zmíním třeba dva kostely na mojí milované Malé Straně – sv. Mikuláše a sv. Tomáše.

V našich novinách se letos zaměřujeme na zaniklé chrámy. Co podle vás mohou zaniklá místa říci dnešnímu člověku?

Zaniklá místa nesou pokaždé velmi silný příběh. Je-li člověk vnímavý a přichází-li s otevřenou myslí, může si ten příběh nechat povyprávět a inspirovat se k zamyšlení. Třeba o tom, jak je důležité nepřehlížet zlo v jeho zárodcích a nenechat ho rozbujet. Nebo o síle lidského ducha. Případně o udolnosti lidského ducha, když už je toho zla příliš.

Vaše tvorba pomáhá znovu oživit téměř zapomenutý kostel sv. Petra z Alkantary a vůbec povědomí o zaniklé Karviné. Jaký význam má podle vás v kontextu celého města tento kostel dnes?

Ohromný, řekla bych až zásadní. Je symbolem zaniklého města, místem scházení. Poslední upomínkou. O jeho záchranu svedli v devadesátých letech karvinští farníci a tehdejší farář Dostál ohromný boj. Uvnitř tedy můžeme vnímat nejen šikmost zdi, ale také sílu ducha a modliteb, které v něm byly proneseny. Málokterý kostel má takovou atmosféru – ostatně není divu, protože málokterý kostel se pojí s tak silným příběhem.

Nedaleko kostela sv. Petra z Alkantary stával ještě v polovině minulého století mohutný kostel sv. Jindřicha. Proč dnes již nestojí?

Nestojí, protože byl úmyslně poddolován a zbořen. Byla to velkolepá stavba pro čtyři tisíce věřících, vybudovaná na sklonku 19. století. Komunisté však chtěli vytvořit dojem, že stará Karviná byla jednak rudé, jednak ošklivé město. Sv. Jindřich obojí vyvracel. Marné bylo úsilí farníků i památkářů o jeho záchranu – a když se podíváme na fotografie tohoto kostela z přelomu 50. a 60. let minulého století, vidíme obraz zkázy.

Významnou část vaší práce tvoří rozhovory s pamětníky. Co jste vnímala v jejich vzpomínkách na dnes již neexistující kostel sv. Jindřicha?

Vnímám především smutek a ohromnou lítost. Ono se totiž opravdu vzpírá zdravému rozumu, jak někdo mohl úmyslně zbořit tak krásnou a významnou stavbu, v níž se generace zdejších věřících přicházely setkat s Bohem. Velmi často však také slyším hezké vzpomínky na křtiny, první přijímání, svatby, na neobyčejnou pospolitost věřících v těžkých časech... Občas se ale při těch vzpomínkách i zasmějeme.

Jsou ve staré Karviné i jiná zaniklá nebo zapomenutá místa, na která pamětníci často vzpomínají nebo která jsou vám blízká?

Těch je! Nezapomínejme, že stará Karviná byla dvacetitisícová, dosti rozlehlé město. Člověk potřebuje celý den, aby obešel její obvod. A na každém místě té ohromné plochy se odehrávaly významné okamžiky životů těch, kteří v tom městě žili. Celý ten prostor je tím prosycen. Jdete náletovou houštinou... a přitom procházíte bývalou ulicí, která tenkrát kypěla životem.

O zaniklých místech můžeme mluvit také v kontextu ztracených nebo kdysi zatajovaných informací. Během přípravy na psaní věnujete spoustu času studiu různých dokumentů. Podařilo se vám objevit něco zajímavého?

Na zajímavé informace narážím neustále a při bádání nad dokumenty z let 1945–1960 stále častěji kroutím hlavou nebo vypouštím nadávky. Víte, komunistický režim nejprve původní Karvinou degradoval na městskou část s názvem Doly a pak vyvinul ohromné úsilí, aby celý prostor zplanýroval. Zkrátka aby vznikl dojem, že tam nikdy žádné město nestálo. A já teď z archivů, pramenů a ze vzpomínek pamětníků celé město a příběh jeho lidí skládám zpátky. To, co se ve staré Karviné odehrálo, je neoddiskutovatelný zločin. Donedávna zamlčený, nyní postupně vystávající na povrch.

V tuto chvíli pracujete na třetím dílu románové kroniky Šikmý kostel, který se bude odehrávat v bouřlivých časech 2. poloviny 20. století. Prozradíte nám, zda a v jaké míře v něm budete reflektovat zločiny z dob socialismu spáchané vůči věřícím a církevním představitelům?

Represe vůči církvi se odehrávaly na celém území tehdejšího Československa. Karvinsko nebo Těšínsko nebyly samozřejmě výjimkou. Liší se však reflexe tehdejších událostí ve veřejném prostoru. Jinými slovy – o represích zdejších věřících a církve se ví velmi málo nebo jde o vědomosti kusé a všelijak překroucené, protože nikdy pořádně nezaznamenané. Tak jako mnohé historické události v tomto regionu, jsou i církevní dějiny v mnoha ohledech velmi specifické. Můžu už teď prozradit, že životaběhy mnohých zdejších duchovních by vydaly na samostatný a velmi poutavý román.

Rozhovor vedla Tereza Ondruszová

V letošních Poutnických novinkách reagujeme na závěrečnou část motta Noci kostelů: „Po světle dne totiž nastupuje noc, kdežto žádné zlo nepřemůže moudrost“ a představujeme duchovní místa naší diecéze, jež byla z různých důvodů zničena, a přesto žijí dál. Zlo nepřemohlo moudrost... Lidé se vzepřeli danému, znovu je vybudovali a navázali na minulé generace. Po rozhovoru s Karin Lednickou ještě zůstaneme na Karvinsku a připomeneme si již zmiňovaný zaniklý kostel sv. Jindřicha očima dvou pamětníků, tehdy „synků“, kteří v něm ministrovali – Jana Syrka (Jendy) a Jana Vrtala (Jana).

Vzpomínky na dětství u kostela sv. Jindřicha

Chrám sv. Jindřicha („nový kostel“) nebyl fyzicky obnoven, ale nezůstal zapomenutý. Konával se tam odpust a po revoluci, kdy v Karviné sloužil P. Dostál, přijel bývalý majitel panství Hans Larisch. Lidé šli od starého kostela k novému a na místě, kde stál Svätý Jindřich, byl vztyčen kříž. Dnes již také neexistuje. Nyní o připomínku zaniklých míst pečuje spolek Stará Karviná, jehož členům leží na srdci zachování historické a kulturní hodnoty staré Karviné. Podle slov předsedkyně spolku Terezy Ondruszové se již suší dřevo na nový kříž, který bude osazen na místě presbytáře. V plánu jsou také terénní úpravy v místech, kde imponantní stavba stála, a hledá se nejlepší způsob, jak označit její půdorys dlouhý 66 m a široký 34 m.

Jenda a Jan si dodnes pamatují, jak je studil mramor do kolen při ministrování v zaniklém kostele sv. Jindřicha. Část svého dětství mají spojenou právě s tímto chrámem a šikmým kostelem sv. Petra z Alkantary. Vděčí těmto chrámům za své celoživotní přátelství a byli svědky i zániku Jindřicha.

Bylo jim osm a devět let, bydleli 300 m od sebe na Solci, jež byla podle jejich slov super dědina. „Pamatuji si to jak dneska, byl jsem na první ministrantské schůzce ve starém kostele (šikmý kostel sv. Petra z Alkantary) a určovaly se dvojice,“ vzpomíná Jan Syrek (Jenda) a otáčí se k příteli: „Ty jsi stál sám na konci řady. Postavili mě k němu a od té doby jsme jak siamská dvojčata,“ smějí se oba přátelé. „V kostele jsme měli po dvojicích celotýdenní službu, říkalo se jí ‚tydniówki‘, aby bylo zajištěno, že každý den jsou na mších zajištěni ministranti,“ vysvětluje Jan Vrtal (Jan) způsob, jak ministranti sloužili. „Za týden jsme dostali 10 korun, takže korunu za jednu mši. To bylo hodně peněz. A pak se jednou stalo, že v sobotu bylo osm svateb a každý jsme dostali 20 korun za jednu. Já přinesl do chalupy 160 korun a maminka říkala: ‚Kdes to ukradl?‘ “ „A někdy jsme nedostali nic,“ doplňuje ho Jenda.

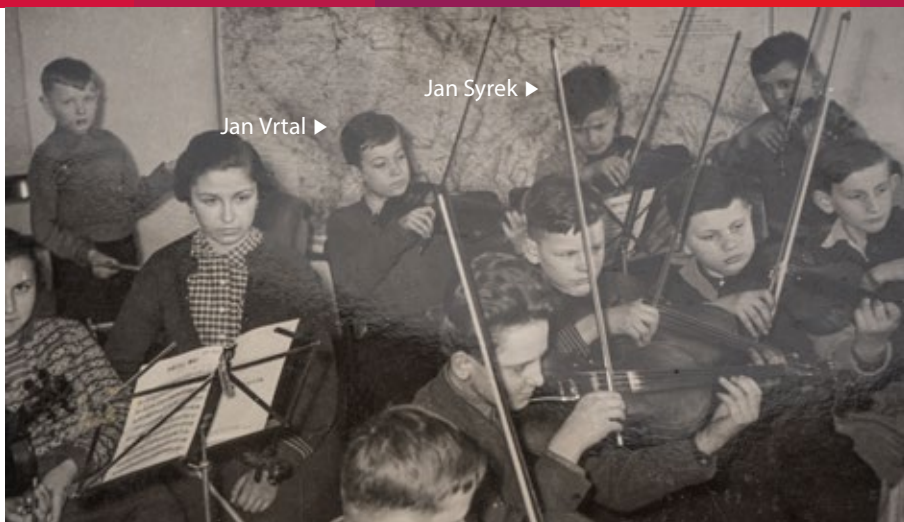
Kostel sv. Jindřicha (nový kostel) byl postaven r. 1897 a pojal až 4 000 lidí. Za oba vzpomíná Jenda, jak jim při klečení na zemi nepomáhalo ani Jégrovo spodní prádlo: „Tam jsme tedy vymrzli, všechno

bylo z mramoru a strop z dřevěného bednění. V létě tam bylo příjemně, ale v zimě to bylo strašné.“ Ministrovat chodili i do kostela sv. Petra z Alkantary, tehdy ještě, než stavba poklesla, do kopce.

V době jejich dětství to i přes nedávno nastolenou totalitu kolem kostela sv. Jindřicha žilo. „V kostele působila třeba Mariánská družina, kam chodila moje sestra, vedl ji páter Boczek. Jinak toho oficiálně moc být nesmělo,“ vzpomíná Jenda a Jan připomíná, že tolerovanou činností byly také kostelní sbory: „Třeba ve staré Karviné měl páter Nogol blízko k hudbě a byl s námi na každé akci, která se kolem sboru pořádala – třeba na Mikulášské zábavě nebo vaječině. Ale také jsme chodili a jezdili na různé výlety, třeba jsme chodili ze Solce do Stonavy nebo se domluvil výlet na Prašivou. Jeli jsme vlakem do Dobřatic a pak pěšky nahoru, kde jsme měli mši v kostele sv. Antonína Paduánského. Zpívali jsme, přespávali ve společné noclehárně nebo jsme chodili na Radhošť. Takto se dělaly aktivity pro mladé a děti bez souhlasu církevního tajemníka. A vždycky bylo otázkou: Práskne to někdo, nebo nepráskne?“

„Pamatuji si také na tzv. tabulky – předplatné. Byly připevněné na lavicích a věřící podle nich seděli v kostele. Místo si lidé předplatili a na něj si nesměl nikdo jiný sednout. Jedině když zůstalo volné,“ vzpomíná Jan a jeho přítel s úsměvem dodává: „My jsme s tatínkem chodili do nového kostela, bo mamka byla doma s mladší sestrou. Tatínek byl již v té době velkým šéfem na šachtě. Když přijeli k nám domů, že se tam něco stalo, mamka jim řekla: ‚On není doma, je v kostele.‘ To bylo v padesátém třetím! Chvilí bylo ticho. ‚Jak ho najdeme?‘ ‚Čtvrtá lavice, druhé sedadlo.‘ Přijeli a fakt ho bez problémů našli.“

I přes rozsáhlé opravy v průběhu času se na chrám stále více projevovaly důlní vlivy, kopal se asi jen 300 až 500 m pod povrchem. V roce 1951 jej památkový úřad zapsal do seznamu památek, a i když prohlašoval, „že je ve veřejném zájmu kulturním a památkovým, aby byla učiněna opatření k záchraně poddolovaním ohroženého kostela a k jeho zachování pro budoucnost“, nestalo se tak. Nepomohla ani petice občanů za jeho záchranu, kterou ze strachu před režimem tenkrát podepsalo jen 20 lidí – i tak její iniciátoři zavřeli. Byla to těžká doba, kterou i jako chlapci intenzivně vnímali. Jenda vypráví: „Ještě slyším ta slova, v uších to pořád mám, jak páter Wiktor Boczek na kázání říkal: ‚Bohužel, nepochodili jsme, kościół zostanie podkopany.‘ “ V dubnu 1955 byl kostel uzavřen. Když se nedobývalo a byl chvíli klid, v hlavní lodi kostela se postavi-

lo velké harmonium a v přední části se odsloužila mše. To netrvalo dlouho a bohoslužby se pak konaly jen v boční kapli se samostatným vstupem zvenku. V poutní den 15. června 1956 na sv. Jindřicha se slavily již na schodech před vchodem do kostela. Vybavení kostela bylo postupně přemístěno jinam a demolice proběhla za pět let (1960) na podzim.

Kostel místo hospody

Duchovní život ale pokračoval dál – u Otípků. Významným místem historie křesťanství na Karvinsku, jak uvádí spolek Stará Karviná, se na deset let stala rozlehlá budova Otípkových, kde bývalo řeznictví, hospoda a kinosál. Právě do něho byly převezeny i části mobiliáře ze zbouraného kostela. „*Ta budova byla k tomu příhodná,*“ vzpomíná Jan, kterého v provizorní kapli, rok po jejím vysvěcení (1958), biřmoval páter Onderek. „*Vysoký strop, jeviště, díky kinu se tam dalo spustit plátno, u zadní stěny byla pavlač – balkon, kam se přestěhovaly varhany z Jindřicha. Po zavření kostela se uchovaly v nefunkční cihelně a u Otípků je složili bratři Kosterové z Krnova. Na pavlači byl i hrací pult a hrací skříň stála na podlaze. Nevešly se tam asi jen dvě největší píšťaly.*“

„*Jenomže pak postupně přišlo to, co u Jindřicha. Projevilo se poddolování, dávaly se stojky (dřevo na podepření stropu) a pomalu přišla likvidace,*“ vypráví Jenda. Varhany „cestovatelky“, křížová cesta a dvě venkovní sochy byly převezeny do kostela sv. Petra a Pavla v Albrechticích u Českého Těšína, vysvěceného v roce 1938. Oltář zase slouží na Slovensku v Orechové u Trenčína.

Dětství jako od Poláčka

Vzpomínky obou pamětníků na dětství v místech, která dnes připomíná románová kronika Karin Lednické, by si nezapadly se slavným humoristickým románem Karla Poláčka Bylo nás pět. Když

měli „týdňovku“, museli si přivstat, jít ministrovat a pak do školy. Ve staré Karviné–Solci stály dvě postavené ze dřeva – polská a česká. Jan navštěvoval tu českou, Jenda polskou a oba vzpomínají: „*V létě nám myši lítaly po třídě a v zimě jsme seděli v hubertusu, i když se topilo tak, že kamna byla červená, ale zima, jak nevím co.*“ V roce 1956 byly postaveny dvě zděné školy u hald Gabriela. Hned vedle stála kasárna, kde byli pětépáci, kteří pracovali na dole Mír (Gabriela).

Janové zažívali krásné dětství a vyprávějí, jak bruslili a chodili domů v promočených a zmrzlých tepláčkách, které byly jako krunyř, když se pod některým z nich prolomil led. Zkoupali se i v létě. Vyrobili si loď, pádlovali lopatami a jezdili na tzv. „Bažině“. Když se loďka potopila, šli domů nazí s trenýrkami na tyčce, kterou vehementně mávali, aby jim co nejdříve uschly a maminky nic nepoznaly. V době žní se vozili nahoře na drabinioku (žebříňáku), když se jezdilo mlátit obilí u pana Toboly, poslouchali rytmus mlácení obilí i cepy a celé léto se krmili třeshněmi, které měli Syrkovi na zahradě: „*Měli jsme devět třeshně v devátém měsíci. Meruňky jsme obírali z okna.*“ Měli také malé hospodářství – jako většina vesnice. Ještě dnes jim při vzpomínkách hrají ohničky v očích z prožitých příběhů, kterých mají nespočet. Nerozdělilo je ani nucené stěhování, když jejich domy popraskaly a byly postupně neobyvatelné. „*Posledních pět roků se už bydlelo všelijak,*“ uvádí Jan Vrtal: „*Dům klesl pod úroveň silnice, takže nefungovala kanalizace a bylo třeba pumpovat vodu ze sklepa. Když nám začala ze stropu padat omítka, přišli dělníci ze šachty a nabili nám tam papír.*“ Dům opouštěli jako jedni z posledních, lidé se chodili dívat na jeho sklon: „*Jednou jsem chtěl Janovi ukázat svůj nový traktor s vlečkou na kličku, co mi koupila maminka, tak jsem ho chtěl u nich pustit na podlaze. Barák byl tak nakloněný,*

že do kopce jet nechtěl, ale z kopce to jelo jako po másle,“ vypráví Jenda i o tom jejich: „*Slýchávali jsme i to, jak v dolech stříleli. Zahrada byla samé šprungy (praskliny). Jednu noc nám odešel roh chalupy o deset centimetrů. Ráno jsme se probudili a koukali jsme. Dala se tam dát ruka.*“ I domy měli podepřené dřevěnými stojkami. Stará Karviná mizela, místa, kde lidé žili jako jedna rodina, zarostla trávou, ale jejich přátelství zůstalo.

Jana Praisová

Jan Vrtal (vpravo) – narodil se 26. 8. 1945 do rodiny učitele a pak i ředitele hudební školy. Měl starší sestru. Za války se rodina musela vystěhovat do Ostravy, neboť jejich dům zabrali Němci. Do Solce se vrátili v roce 1945. Pak museli v roce 1961 poddolovaný dům opustit a přestěhovali se do Karviné 6 Stalingrad. Vystudoval gymnázium a pracoval na šachtě ČSM jako dispečer. Jeho celoživotními zájmy byly hudba a sborový zpěv.

Jan Syrek (vlevo) – narodil se 4. 7. 1946 do rodiny horníka. Měl dvě sestry. Z poddolovaného domu se ze Solce rodina stěhovala v roce 1958. Vystudoval VŠB strojní fakultu a pracoval na šachtě Důl ČSA jako důlní technik. 36 let hrál ve fryštáckém kostele a okolních farnostech na varhany. Kromě hudby a varhanářství se zajímal o elektroniku, letectví a byl modelář letadel a lodí.

Zachráněný kostel pro všechny

Dalším místem, kde se na našem putování za místy, na nichž moudrost zvítězila nad zlem, zastavíme, je Orlová. Místa, kde stály výstavní budovy, a jezdila tramvaj, jsou dnes zarostlá náletovými stromy. Když do těchto končin vjedete, jakoby zničehonic se před vámi objeví monumentální kostel. Patří Slezské církve evangelické augsburského vyznání (SCEAV) a stával v centru města. Postaven byl v roce 1862 a v době největšího rozmachu ho navštěvovalo až 500 věřících za neděli. Již 30 let (od roku 1993) zde působí – nejdříve jako diákon a posléze sborový pastor – **Vladislav Szkandera**, jenž je také členem Zastupitelstva Města Orlová. Povíдали jsme si o historii a službě ve městě, které chce být dobrým místem k životu.

Kostel, který vždy patřil vaší církvi, byl několikrát ohrožen poddolováním, ale stále stojí. Jak se to stalo?

Jsou to takové zázraky, ale nikdy jsme netrvali na tom, že to tak musí být. Několikrát musel být zásadně opravován. Poslední poškození, způsobené důlním otřesem, bylo drastické a již hrozilo jeho zbourání. Po silném otřesu asi před 13 lety popraskaly klenby. Nedokázali jsme se se společností OKD dohodnout na způsobu řešení opravy. Přišla kontrola ze stavebního úřadu, kostel uzavřela, tak jsme to pushtili do médií. Bohoslužby se potom konaly v modlitebně ČCE a vznikla z toho tradice, že na Květnou neděli chodíme k nim a na Velký pátek zase oni k nám. Nakonec jsme našli inženýra Solaře, statika, který učí na fakultě v Ostravě. Vymyslel originální, nákladný, ale výborný způsob zabezpečení. OKD jsme to postavili jako protiváhu. V plánech na náměstí v nové části Orlové bylo místo pro sakrální stavbu. Řekli jsme, že jsou dvě možnosti: buď nám postavíte kostel v centru města, tento zboříme a necháme vám pozemky, anebo nám ho opravíte podle našich plánů. Nakonec to opravili podle našich plánů.

Byla by škoda o toto místo přijít, protože má svoji atmosféru. Máte zde novou farní budovu, velké hřiště a hodně zeleně.

Má svoji atmosféru, ale i své nevýhody, situaci komplikuje to, že je od města vzdálené. Spousta lidí ani neví, že tu nějaký kostel existuje, a to tu bylo v podstatě centrum města, nejstarší část Orlové. Kolem nás jezdila tramvaj, byla tady židovská synagoga, střední škola, gymnázium, prostě frekventované místo, dnes vybydlené. V druhé polovině šedesátých let bylo následkem důlní činnosti zničeno velké množství rodinných domů, lidé se stěhovali pryč a centrem Orlové se stala dědinka Horní Lutyně, dnes Orlová-Lutyně.

Orlová slaví v letošním roce 800 let od svého založení. Budou křesťanské církve na toto výročí reagovat?

Domluvili jsme se a v květnu šli na zastupitelstvo, kde jsme věnovali všem zastupitelům Bibli podepsanou zástupci církvi. Na Svatodušní svátky jsme slavili v kostele římskokatolické církve společnou bohoslužbu jako poděkování za historii Orlové a pak proběhl program v městském parku.

Co váš farní sbor dělá směrem k orlovské veřejnosti?

Tak těch aktivit je více. Rozjeli jsme projekt nazvaný „Přístavba a stavební úpravy fary v Orlové“, v jehož rámci byla vybudována infrastruktura pro zájmové, neformální a celoživotní vzdělávání. V podstatě nabízíme farní budovu základním školám jako jakousi externí učebnu pro přírodní vědy. Zatím jsme ve fázi testování, kdy jsme připravili dvanáct témat, která školám nabízíme. Školy si vyberou termín a přijedou na dvě tři hodiny po jedné třídě.

Jaká nabízíte témata?

Jedno z nich pro třetí třídu má název „Není tvar jako tvar“ a je zaměřené na ochranu přírody. Pro děti máme připravovaný film, kde a jak se prolínají různé tvary, například kde všude se objevuje srdíčko. Budeme mluvit o několika druzích stromů a jakým způsobem jsou zajímavé pro okolí. Mám připravenou hru, co se dá přečíst z pařezu, a takové zajímavosti. Budou dělat z alobalu výlisky na kůry stromy, udělají si malou expedici do přírody. Dáme jim fotoaparát, něco nafotí, něco namalují... Takto hravě pojatá budou i všechna ostatní témata. V podstatě bude probíhat škola hrou. Další témata jsou například: S Angličanem přírodou, Člověk versus příroda, S hlavou v trávě, Orienteer v prostoru a další.

Jak taková škola hrou u vás probíhá?

Naším dlouholetým heslem je: Kostel pro všechny. To znamená kostel, který je srozumitelný, čitelný a nevytváří svazující atmosféru. Děti přijdou, mají přednášku, jdou si něco zahrát a pak do kostela. Je to kulturní památka, tak se bavíme o tom, co

je v něm vidět. S šestáky jsme například mluvili o klenbách. Vysvětloval jsem jim, jak jsou zabezpečené, a při té příležitosti jsme se dostali k tomu, že klenba je prvek stvoření. Klenby máme i na těle - na chodidlech, na rukách, pak klenba, která chrání mozek. Mám připravenou Bibli s textem, který si děti mohou nahlas přečíst: *"...neboť se nad námi mohutně klene jeho milosrdenství..."*. Také se hodně ptají, třeba na křtitelnicu, tak se bavíme, kdo je a kdo není pokřtěný. Je to volný způsob komunikace, nic jim nenutím, jen jim odpovídám.

Během týdne jsou zde také různé kroužky a o prázdninách stanové tábory. Máme svoji stanovou základnu pro padesát dětí. V našem areálu zároveň tady

působí ještě další dvě organizace. Spolek Benjamin, což jsou členové sboru, kteří se zaměřují na práci s dětmi a mládeží. Potom je zde Nadační fond Přátel kulturní památky Kostel SCEAV v Orlové.

Také pořádáte Sjezd alternativní mládeže – SAM.

Ano, letos proběhne již 24. ročník. V závěru letních prázdnin se čtyři dny koná v příjemném prostředí plném zeleně u našeho kostela komorní naddenominační festival SAM, jenž je určený nejen mládeži, ale také rodinám s dětmi. Jeho součástí jsou koncerty, semináře, workshopy, sportovní aktivity, bohoslužby a průběžný program pro děti. Letos se koná od 10. do 13. srpna.

Tři osobnosti odpovídaly na otázku:

Kdy podle Vás vítězí moudrost a dobro nad zlem?

Prof. Ing. Ivo Vondrák, CSc., hejtman Moravskoslezského kraje

Noc kostelů je krásná akce, nad kterou jsem s potěšením přebíral záštitu. Aktivita je skvělou příležitostí připomenout si, že moudrost a dobro musí zvítězit, i když nežijeme v pohádce. Na to, že se nedaleko nás válčí a v boji umírají lidé, si nesmíme zvyknout, s tím se nesmíme smířit. Lidská pospolitost má největší sílu, když se semkne. Když si lidé navzájem vyjadřují souzářnost a soudržnost. Přeji nám všem, ale hlavně ukrajinskému národu, aby ta nesmyslná a zlá válka skončila. Život sice není pohádka, ale nesmíme v moudrost a dobro přestat věřit.

Mgr. et Mgr. Lukáš Curylo, první náměstek hejtmana Moravskoslezského kraje

Každý den je člověk svědkem dobrých událostí. Nevím, jestli je lze vymezit jako vítězství nad zlem, ale tam, kde se děje dobro, tak zlo ztrácí sílu, a kde se vpusť světlo, tak se překonává tma. Je to o každém z nás, abychom viděli dobro kolem nás a svým životem a konáním se podíleli na jeho šíření a rozvoji. Často to je o každodenní rutinní práci, kterou můžeme dělat poctivě a se zapálením. V poslední době jsem měl velkou radost z letošního výsledku Tříkrálové sbírky. I přesto, že prožíváme nelehké časy a mnozí lidé mají hlouběji do kapsy, byli lidé i v našem regionu nejštedřejší v celé historii sbírky. Díky této štedrosti se mohou mít lidé, kteří se octili v nouzi, lépe a je to důkazem toho, že láska a dobrota v našich srdcích, přes veškeré negativní informace a šíření zla, stále zůstávají a vítězí nad zlem a nenávistí.

Ing. Tomáš Macura, MBA, primátor města Ostravy

Mluvíme-li o dobru, musím si vzpomenout na G. K. Chestertona, filozofa a literáta silně ovlivněného, mimo jiné, křesťanskou vírou a etikou. Ten kdysi napsal: *„Člověk může někdy udělat dobro tím, že je tím správným člověkem na špatném místě.“*

Jako lidé často oslavujeme velká a jasně viditelná vítězství dobra, třeba v podobě historických milníků. To je samozřejmě v pořádku. Neměli bychom však zapomínat na každodenní drobná správná rozhodnutí, kterými každý sám za sebe pomáháme dobru na svět, jakkoliv si nejsme jisti úspěchem. Protože i ten věčný souboj dobra a zla má svou každodenní všední podobu. Noc sice pokaždé skončí, ale stejně tak pokaždé přijde. A je třeba ji opět zahnat.

Radost mi proto dělají všichni, kdo vítězí nad špatnostmi svým příkladem, chováním a životem už v jejich zárodku. Aby zlo nezmohutnělo, nezesílilo a nemuselo být poráženo až „v hodině dvanácté“, za velkých obětí, pro svůj rozsah zaznamenaných kronikářů a letopisců.

Hudba, přednáška i něco dobrého na zub

čeká na návštěvníky ve farním **kostele sv. Jakuba v Spálově**. Program začíná v 17.00 přivítáním návštěvníků administrátorem farnosti P. Januszem Romańskim. V 17.30 vystoupí dětský pěvecký sbor Sluníčko a v 18.00 bude slavena mše svatá. Následuje v 19.00 přednáška pomocného biskupa římskokatolické diecéze Charkov-Zápomoří Jana Sobiľa o válečné situaci na Ukrajině a zároveň bude probíhat doprovodný program před kostelem. Pěvecký sbor ze Spálova se ukázkami liturgické hudby od středověku až po současnost předvede ve 20.00. Pak již návštěvníky čeká adorace před Nejsvětější svátostí a závěrečné požehnání.

Třikrát obnovená kaple

Vítr stěny kaple sv. Anny u Stěbořic nezastaví. Tvoří je totiž pouze kovový skelet obklopený stromy. Provívá si tak uprostřed polí, kde podle tradice a kramářských písní stála kaplička již v 18. století. Její genius loci utvářela pohnutá historie a síla lidské neústupnosti, díky které se znovu nese okolními poli: „Svatá Anno, oroduj za nás.“

Kaple na trojmezí farností Opava-Jaktař, Stěbořice a Slavkov byla naposledy obnovena díky mimořádnému nasazení manželů Míčkových. Již několikrát bylo

toto místo blízko zániku. První ránu kapli zasadil v roce 1897 požár, ale následně byla znovu postavena a zvětšena. K vysvěcení došlo v červenci roku 1901. Jenomže pak

byla znovu silně poškozená na konci druhé světové války. Díky péči zaměstnanců Zemské psychiatrické léčebny v Opavě byla opět opravená a následně znovu vysvěcená. Za 14 let, tj. v padesátém devátém, si na ní své „umění“ vyzkoušely Lidové milice, jež v rámci námětového cvičení (že je ve věži u kaple diverzant s vysílačkou a je ho potřeba zlikvidovat) kapli včetně vnitřního zařízení rozstřílely. Dílo zkázy dokončil vítr, který v těchto místech opravdu nezhál, a lidé, kteří si rozpadlé zdi rozebrali na stavební materiál. Poutní místo se proměnilo ve smetiště, kam se navážel odpad různého druhu, včetně uhynulých prasat. Osud uctívaného obrazu sv. Anny a ostatního vybavení není známý.

„O tom, že na posvátném místě za Opavou bylo přes 200 let poutní místo, kterému lidé říkali

„na Svaté Anně, jsme s manželem věděli,“ napsala do paměti poutního místa Dorothea Míčková: „Myšlenka na obnovu tohoto poutního místa nás napadla po pohřbu mého strýce, kněze P. Anselma Lobpreise, který byl pochován v říjnu 1999 v Leobendorfu u Vídně.“ Po cestě z pohřbu se zastavili na Svatém Kopečku u Olomouce a oba cítili díky prožitému a určitě i díky celoživotním modlitbám strýce kněze, že musí něco dobrého udělat. Začali znovu budovat svůj duchovní život a nové tisíceletí přivítali na Svaté Anně. „Na vyčnívající kámen jsme postavili rozsvícenou svíčku a pozorovali ohňostroje nad Opavou a okolím. Byl to pro nás nezapomenutelný, těžko popsatelný zážitek,“ píše dále paní Dorothea. Rozhodli se tedy, že svou energii

věnují právě tomuto bývalému poutnímu místu. Nejdříve proběhly konzultace s historiky a přemýšlení, jak místu vrátit zpět jeho důstojnost. Do obnovy poutního místa se vložil i tehdejší farář ve Slavkově P. Václav Koloničný a vzal si na starost veřejnou sbírku. Jeho službu ve farnosti převzal P. Martin David, v té době duchovní správce farnosti Stěbořice. Ten zase vyřídil povolení ke stavbě. Dílo se zdařilo a v roce 2003, týden před první poutí ke cti sv. Anny po dlouhých letech, proběhly intenzivní práce a věřící tak svátek této světky slavili v kapli, jež tvarem a velikostí připomíná tu původní. Od té doby se zde konají poutě a křížové cesty, jejichž termíny jsou uvedeny na: <https://svataanna.estranky.cz/>. Na Svatou Annu ale lidé přicházejí po celý rok – buď jen tak na výlet, anebo se svými prosbami. Vítr tak k nebi nese nejedno zvolání: „Svatá Anno, oroduj za nás!“

Jana Praisová

Kaple, kterou Instagram teprve objeví

Začíná léto a s ním přichází i vůně dále. Objevte s námi krásný kus našeho kraje, který leží na dosah ruky. Ruku na srdce: kdo z nás zná dobře Osoblažsko?

Jedte prstem po mapě z Opavy nahoru podél státní hranice, u Města Albrechtic zatočte doprava a jste na místě. Snadné, že? Mírně zvlněná krajina se sady, oborami a jabloňovými alejemi přináší autor-ské dilema: odkud začít... U Liptaně, kde se vám při příjezdu autem na Osoblažsko náhle za obzorem objeví majestátní cihlový kostel? U zámku ve Slezských Rudolticích nebo v Dívčím Hradě, které se díky nadšené péči místních probouzejí k životu? U kostelíka v bývalé osadě Pelhřimovy, který ožívuje Hnutí Brontosaurus? U osoblažské úzkokolejky, která se klikatí jako žádná jiná trať v České republice a zastavuje na čerstvě opravených nádražích a ve vesničkách s poetickými jmény, jako např. Amalín nebo Koberno? Dnes si ale vybereme jednu z obcí Osoblažska, kam koleje sice nevedou, ale pokud si s sebou vezmete kolo, dorazíte do Rusína od vlny v Koberně za zhruba čtvrt hodinu.

Když se budete blížit, asi vám neunikne bílá tečka na kopci nad vesnicí, která se bude postupně zvětšovat, až rozeznáte mléčně bílou kapličku. Právě s ní spojila kus svého života paní Ludmila Čajanová. Rusínská rodačka si uchovává v paměti vzpomínky na dětské hry poblíž zákopů, které tu zůstaly po přechodu fronty na konci druhé světové války. Tenkrát ru- doarmějci kapli při bombardování zničili.

„V zimě jsme zde sáňkovali, na jaře se těšili z rozlehlých ploch kvetoucích konvalinek, v létě chodili trhat bohatě rostoucí lesní jahody. Ke kříži před kaplí, který zůstal po bombardování nepoškozen, jsme nosili květiny na ozdobu,“ ohlíží se žena, která se později stala učitelkou němčiny a latiny.

Smíření uzdravuje

Kvůli vítězství komunismu se ale s obnovou kaple (vybudované v roce 1816) nedalo počítat. Torzo obvodových zdí jako němý svědek vydrželo až do osmdesátých let. Příběh vypadal jako uzavřený. S pádem komunismu a otevřením hranic ale přišel nový nádech. Z Mnichova totiž spolu s dalšími původními rodáky přijel i kněz a profesor teologie P. Josef Scharbert. Vyslovil myšlenku, že by na místě obdařeném nádherným výhledem na Jeseníky a polské roviny mohla vzniknout kaple nová – věnovaná smíření mezi národy.

A stalo se. Kopec nad vsí s novou kaplí Navštívení Panny Marie se stal místem setkání – mezi Čechy, Němci i polskými sousedy. Letos slaví v Rusíně třicet let od posvěcení kaple. Kromě ní pak díky dobrým přeshraničním vztahům vznikla i cesta s hraničním přechodem, díky kterému to mají k sobě místní Češi a Poláci blíž. „Můj

vztah k rusínské kapli je dán nejen zážitky z dětství, ale především aktivitou při organizaci vybudování kaple nové. Její realizaci v roce 1993 jsme my, bývalí obyvatelé Rusína, pokládali za hotový zázrak. Rusínská kaple se tak stala trvalou součástí mého života, kam se chodím modlit, čerpat sílu, relaxovat a těšit se z krásné přírody,“ zmiňuje Ludmila Čajanová genia loci kopečku nad Rusínem, na kterém podle historiků stanul také král Přemysl Otakar II. při vojenském tažení proti Prusům. Právě tato příhoda dala název místnímu sdružení Královský stolec, ve kterém Ludmila Čajanová s přáteli už dvacet let buduje ztracené povědomí o rodném kraji. Pokud se vypravíte k rusínské kapli včas, možná ještě stihnete objevit tamní vyhlídku s unikátním výhledem dříve než zbytek uživatelů sociální sítě Instagram.

Nenápadná gotická perla

A v obci Rusín ještě zůstaneme. V části Hrozová totiž stojí za pozornost farní kostel sv. Michaela archanděla. Stěny kostelíka totiž zdobí gotické fresky z konce 13. století. Moc nechybělo a zůstaly by nám, lidem 21. století, utajené. Dávné malby objevili až archeologové v roce 2011. Žádný odborný průzkum kostelíka by ale zřejmě nenastal, nebýt obětavého kněze P. Josefa Kunického, na kterého místní dosud vzpomínají. Hrozovské farnosti se ujal po návratu z komunistického vězení v době,

kdy kostelu sv. Michaela archanděla hrozil zánik. Že střecha byla na spadnutí, potvrzují dochované zápisy ve farní kronice. Komunistický režim s penězi (byť na nejn nutnější opravy církevních staveb) škudlil a kostel v blízké Osoblaze poškozený válkou zdemoloval stát úplně. V rozhodnou chvíli pomohly hluboké znalosti P. Kunického: „Jako člověk vzdělaný také v dějinách umění postřehl, že v presbytáři za oltářem je zachovalé okénko gotického tvaru, což dosvědčovalo starobylost kostela. Jeho historii

sepsal a vyvěsil na nástěnce pro informaci všem návštěvníkům. Díky tomuto nálezu byl kostel památkovou péčí označen za kulturní památku a mohla začít komplikovaná jednání o opravě střechy,“ vypráví Ludmila Čajanová. Kostel v Hrozové najdete otevřený nejpravděpodobněji v sobotu po večerní bohoslužbě, která začíná v 18 hodin.

mům můžete podívat zblízka na detaily nedávno opravené konkatedrály Nanebevzetí Panny Marie. Po cestě se dá navíc přemýšlet, jak moudrost dvou kněží P. Josefa Scharberta a P. Josefa Kunického pomohla zvrátit zdánlivě pochmurné scénáře k nadějným rozuzlením.

Ondřej Elbel

Otevřené chrámy nabízejí mnohem více

Přinejmenším jeden kostel v blízkém okolí bude letos v létě otevřený častěji. Chrám sv. Martina v Bohušově se zapojí do projektu Otevřené chrámy, díky kterému může na návštěvníky o víkendech čekat průvodce připravený podat historický výklad. Kdo se do Bohušova vydá, objeví uvnitř kromě krásného interiéru také náhrobník biskupa Jindřicha Supa z Fulštejna. Opodál za hřbitovní zdí stojí fara, která turistům i větším skupinám nabízí příjemné ubytování. Podrobnosti naleznete na portálu www.otevrenechramy.cz.

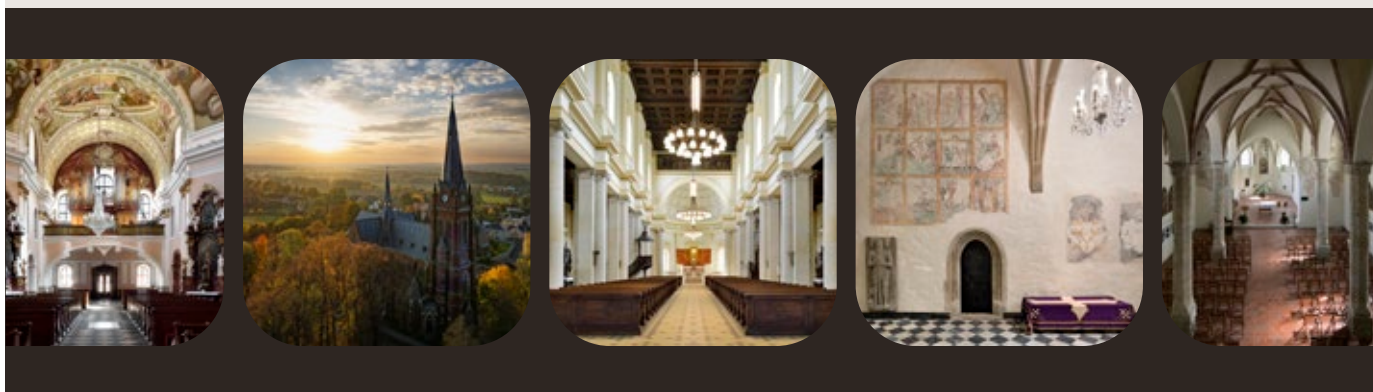
Až se budete vracet z Osoblazska zpátky, můžete ještě cestou stihnout pár dalších zastávek. Pokud to bude okolím Krnova, můžeme vřele doporučit další dva kostely z projektu Otevřené chrámy: poutní chrám na Cvilíně, kostel v Krnově-Kostelci nebo vyhlídku z věže tamního farního kostela sv. Martina. Na trase do ostravské aglomerace pak nevynechejte ani Opavu, kde se díky Otevřeným chrámům

Poprvé na Noci kostelů

bude letos od 15.00 do 19.00 zpřístupněn **kostel sv. Kříže v Javorníku**, v němž byla právě dokončena dlouhodobá oprava s odkrýváním a restaurováním mimořádně bohaté freskové výzdoby interiéru. Tento gotický kostel z druhé poloviny 13. století v sobě dlouho pod nánosy novějších výmalb ukrýval velice pestrou středověkou malířskou výzdobu. Mimořádné je například vyobrazení Ježíše Krista, který má v místě srdce vytvořen prostor pro svatostánek.

OTEVŘENÉ CHRÁMY

Otevřené chrámy. Projekt, díky kterému můžete nahlédnout do desítek kostelů a kaplí v Moravskoslezském kraji. Zastavit se v tichu, žasnout nad krásou a objevit, co je uvnitř.

WWW.OTEVRENECHRAMY.CZ

Penzion v kraji sopek

Penzion U Křížové cesty je v několika ohledech výjimečný. Jak sám název napovídá, stojí blízko křížové cesty, ale ne ledajaké. Kalvárie v Rudě u Rýmařova je nejen mimořádným sochařským uměním, ale současně i unikátním příkladem barokní krajinné kompozice. Dohromady tvoří jeden přírodně-umělecký celek, který proslavil tuto bývalou hornickou obec, jež je nyní součástí obce Tvrdkov.

Příroda v oblasti jesenických sopek nabízí turisticky atraktivní a méně navštěvovaná místa. Zázemí k jejich objevování jim může poskytnout penzion, jenž je díky své kapacitě 20 lidí ideálním místem pro pobyty rodin či malých skupin.

Delší dobu nevyužívaná budova fary (dříve lesovny) prošla zásadní rekonstrukcí. Historický objekt převážně z kamenného zdiva s působivými klenbami a dochovanými kachlovými kamny nyní poskytuje k ubytování čtyři samostatné pokoje. Nechybí ani společenská místnost s audiovizuálním vybavením, kuchyň a jídelna. V patře ve společenské místnosti si mohou návštěvníci v zimě zatopit v již zmínovaných kamnech a v létě odpočívat na dřevěné terase.

Tipy na výlet

„V nejbližším okolí jsou oblíbeným místem Rešovské vodopády,“ zahajuje svůj výčet zájemcům o ubytování Věra Otavová, manažerka ubytovacích zařízení: „Pokračovat mohou ke zřícenině hradu Rešov a dále po červené do Tvrdkova nebo si prohlédnout blízky Fialův mlýn. Kdo ke své rekreaci potřebuje i koupání, zajede si k nedaleké malé vodní nádrži u Tvrdkova nebo do dvanáct kilometrů vzdáleného aquacentra v Rýmařově. Ti, co rádi navštěvují památky, se určitě vydají na známý hrad Sovinec nebo hrad Rabštejn. V Rýmařově na ně čeká barokní elipsovité kaple V Lipkách s nádhernou interiérovou výmalbou nebo zámek v Janovicích. Odtud už je blízko i na sedlo Skřítek, odkud lze vystoupat na hlavní hřeben Jeseníků. V zimním období jsou v okolí dostupné upravované běžecké trasy.“

Penzion U Křížové cesty provozuje Biskupství ostravsko-opavské pod názvem Apartmány U Trojice, které v této destinaci nabízí také penzion Johannes ve Staré

Vsi u Rýmařova, ale také Apartmány Lyra v obci Vidly a Chatu Poustevna (Střelecká) ve Vrbně pod Pradědem. Pátým otevřeným objektem jsou Apartmány Mezivodí v Beskydech. „Zájem o ubytování je velký. Lidé nás najdou na webových stránkách www.apartmanyutrojice.cz nebo si mohou pokoj zajistit přes booking,“ uvádí vedoucí oddělení provozu ubytovacích zařízení Martin Sedmík, jenž srdečně zve k jejich využití.

Jana Praisová

Prožijte červen s výbornou hudbou

Janáčkův hudební festival provede zkušené i mladé posluchače posledním měsícem školního roku. Podstatnou část programů budou hostit kostely.

Hned v úvodu festivalu se stanou středem pozornosti varhany. Součástí přehlídky jsou totiž každý lichý rok **Dny slezských varhan**. Pátý ročník této úvodní festivalové kapitoly letos organizátoři věnovali loni zesnulému ostravsko-opavskému biskupovi Františku Václavu Lobkowiczovi. „Biskup František byl velkým milovníkem hudby a fanouškem festivalu. Budou to dva dny naplněné hudbou královského nástroje, jak jsou varhany právem označovány,“ poznamenává biskup Martin David v programo-

vé brožuře. První ze dvou koncertů se odehraje právě v době Noci kostelů – v pátek 2. června v 19.00 hod. na opavském Dolním náměstí. V kostele sv. Vojtěcha se představí varhaník Pavel Svoboda, který představí díla mistrů německého baroka, vídeňského klasicismu a českého dvacátého století. O den později, tj. v sobotu 3. června, pak Eva Bublová zahraje od 19.00 hod. na unikátní varhany v ludgeřovickém kostele sv. Mikuláše. Kromě Johannese Brahmsa nebo Felixe Mendelssohna-Bartholdy-

ho se pustí také do současnějších melodií: „V průběhu večera zazní i část Pašijového triptychu Vladimíra Svatoše, legendárního pedagoga ostravské konzervatoře, varhaníka a skladatele, který by oslavil 95. narozeniny,“ zvou organizátoři.

Další festivalové koncerty se pak odehrají třeba v příborském kostele sv. Václava nebo v ostravské katedrále Božského Spasitele, kde 14. června zazní Dvořákovo Stabat Mater v podání České filharmonie vedené dirigentem Tomášem Netopilem. Poslední dějství festivalu hostí Janáčkovovo rodiště – Hukvaldy, a to nejen na tradičních místech, jako jsou oborní amfiteátr nebo kostel sv. Maxmiliána. V sobotu 24. června si totiž v HUBERTovi (Hukvaldském biskupském environmentálním resortu) můžou děti i jejich rodiče vychutnat komickou operu Peřiny.

Ondřej Elbel

MEZINÁRODNÍ
KŘESŤANSKÝ
FESTIVAL

SLEZSKÁ LILIE

9–11|6|2023

www.slezskalilie.cz

9|6 VEČER NADĚJÍ

PŘED KATEDRÁLOU BOŽSKÉHO SPASITELE
Moravská Ostrava

Bára Basiková & Blue Cimbál

Ondřej Ruml

9–11|6 Duchovní obnova

James Manjackal
mše svatá a přednášky indického kněze
v rámci duchovní obnovy / Ostrava

10|6 NOC LILIE

PŘED KATEDRÁLOU BOŽSKÉHO SPASITELE
Moravská Ostrava

Lévi (worship)

Missa Brevis

komponované pásmo Zdeňka Krále
Musica da camera Brno a sólisté pod
vedením Martina Franze

BISKUPSTVÍ
OSTRAVSKO-OPAVSKÉ

11|6 DEN ANDĚLŮ

ZA KOSTELEM SV. ANTONÍNA Z PADOVY
Ostrava-Kunčičky

James Manjackal
mše svatá, přednáška

Adorare (worship)

Projekt je spolufinancován z rozpočtu
Moravskoslezského kraje, Statutárního
města Ostravy, městského obvodu Moravská
Ostrava a Přívoz, městského obvodu Slezská
Ostrava a Nadace ČEZ.

HUBERT hlásí: Máme plno

V novém centru HUBERT v Hukvaldech začala jarní a letní sezóna programů pro školy a školky, ale i akcí pro veřejnost. „O výuku u nás je velký zájem, a tak máme do konce školního roku plno. Školy a mateřské školky si z naší nabídky nejčastěji vybírají program o místní oboře,“ uvádí manažerka resortu Michaela Kvašňovský Holubová s tím, že loni přijelo do ekocentra přes tisíc žáků.

Prázdniny s badatelskou taškou

Ani během letních prázdnin nebude v ekocentru prázdno. Přípravují tady příměstské tábory zaměřené na přírodu a její zkoumání. „Máme pět táborových týdnů a rychle se plní. Rodiče, kteří ještě váhají, by se měli co nejdříve ozvat,“ doporučuje Kvašňovský Holubová. Navíc pro rodiče a hlavně jejich zvědavé děti je od dubna v nabídce badatelská taška. Zájemci si ji mohou zapůjčit společně s návodem, jak na to, a jít objevovat každou první neděli v měsíci stáří stromu nebo drobné živočichy. Součástí této aktivity je i pozorování dalekohledem a výroba dřevěné medaile.

Spolupráce s hukvaldským hradem

HUBERTu se daří také propojovat s dalšími atraktivními místy na Hukvaldech. Na 8. května například spolu s hradem Hukvaldy zapojil do akce s mezinárodní pověstí Vítání ptačího zpěvu. Poslech švitoření v probouzející se přírodě začínal o sedmé hodině ranní u sochy Lišky Bystroušky. „Návštěvníci se názornou formou dozvěděli, jak jednotlivé druhy ptáků rozeznají podle zpěvu,“ upřesnila Barbora Hrabovská, kastelánka hradu Hukvaldy. Po naučné části programu měli v ekocentru připravené tvůrčí a badatelské aktivity. Akce se konala pod záštitou České společnosti ornitologické, která vycházky do jarní přírody pořádá od roku 1992.

www.ekohubert.cz

Tvůrčí workshopy

V zimních měsících navštěvují v ekocentru hlavně rodiče s dětmi tvůrčí workshopy. Mohli si tak společně vyzkoušet například drátování nádobí, vyřezávání lžičky a misky, plstění betlému, malování velikonočních vajíček i vázání jarního věnce. „Další tvůrčí aktivity budou v programu zase v podzimním období,“ plánuje Kvašňovský Holubová.

Ekocentrum nese jméno HUBERT, které vzniklo jako zkratka jednotlivých slov – HUKVALDský Biskupský Environmentální ResorT, ale také proto, že sv. Hubert je patronem lovců a myslivců. „Na odkaz svatého Huberta v činnostech ekocentra navazujeme, a tak se děti i dospělí u nás stávají lovci s dalekohledy a mikroskopy, ale pouze za účelem poznání a ochrany přírody,“ popsala Kvašňovský Holubová.

Zuzana Jurečková

Okres Jeseník

**kostel
svatého Kříže**

Javorník - ves, Havlíčkova ulice
15.00–19.00

kostel ČCE

Jeseník, Bezručova 7/41
19.00–21.00

**kostel
Nanebevzetí
Panny Marie**

Jeseník, Kostelní
17.00–21.30

Sdružení Karla Ditterse z Dittersdorfu, z.s.
pod záštitou ministra kultury
a hejtmana Olomouckého kraje

pořádá: **XXX ročník**
Mezinárodního hudebního festivalu
Karla Ditterse z Dittersdorfu
2.9. – 17.9.2023

www.festivalditters.cz

Okres Bruntál

**kostel
Neposkvrněného
početí Panny Marie**

Holčovice
9.00–22.00

**kostel
sv. Michaela
archanděla**

Světlá Hora-Dětřichovice
18.00–20.00

**kostel
sv. Anny
(Annaberg)**

Andělská Hora,
Anenský vrch
18.00–21.00

**kostel
sv. Jakuba st.**

Dolní Moravice
17.00–19.00

**kaple
Navštívení
Panny Marie
– V Lipkách**

Rýmařov, Opavská
17.30–21.00

**kostel
sv. Archanděla Michaela**

Rýmařov, Školní nám. 207/3
17.30–21.00

**kostel
sv. Jiří**

Lomnice
18.00–20.00

**kostel
ČCE**

Krnov,
Husovo nám.
18.00–22.00

**kostel
sv. Martina**

Krnov,
nám. Osvobození
19.00–22.00

**kostel
sv. Benedikta**

Krnov-Kostelec,
Bruntálská 1240
18.00–21.00

**kostel
sv. Rocha**

Petrovice
18.00–21.00

kostel ČČSH

Bruntál, Dr. Edvarda Beneše
16.00–19.30

Okres Opava

kostel sv. Jana Křtitele

Opava, Praskova
18.00–23.00

kostel sv. Jiří

Třebom
17.00–22.00

kostel sv. Mikuláše

Ludgeřovice,
Markvartovická
18.00–22.00

kostel sv. Jana Křtitele

Sudice, nám. P. Arnošta
Jureczky
18.00–23.00

kostel sv. Bartoloměje

Kravaře,
Petra z Kravař
19.00–22.00

kostel Nejsvětější Trojice

Bohuslavice,
Opavská
17.00–23.00

kostel sv. Vavřince

Štáblovice
17.00–22.00

modlitebna Apoštolské církve

Hlučín, 1. máje 2
18.00–21.00

Okres Olomouc

kostel Nanebevzetí Panny Marie

Moravský Beroun,
Lidická
18.00–20.00

kostel sv. Martina

Pustá Polom,
Slezská 32
18.00–22.00

kostel sv. Jana Křtitele

Hlučín, Farní 7
18.00–21.00

Okres Nový Jičín

kostel Nanebevzetí Panny Marie

Slatina u Bílovice,
Slatina 25
17.00–22.00

kostel sv. Mikuláše

Bílovec,
Slezské nám.
18.00–22.00

kostel sv. Valentina

Bravantice
18.00–22.00

kostel sv. Petra a Pavla

Jistebník
18.00–22.00

farní kostel sv. Jakuba

Spálov
17.00–22.00

kostel sv. Jiří

Bílovec-Lubojaty
18.00–22.00

modlitebna BJB

Příbor, Frenštátská 166
17.00–23.00

kostel sv. Valentina

Příbor, Lidická
17.00–22.00

kostel sv. Jana Nepomuckého

Štramberk
18.00–23.00

kostel sv. Bartoloměje

Odry
18.00–21.30

kostel Nejsvětější Trojice

Fulnek, Kostelní
18.00–22.00

kostel ČCE

Hodslavice
18.00–21.10

evangelický kostel ČCE

Suchdol nad Odrou,
Malá strana
18.00–23.00

kostel sv. Petra a Pavla

Lichnov
16.00–22.30

S baterkou do kostela sv. Valentina v Bravantících

přijďte na 20.30. Návštěvníky čeká noční prohlídka a jedinečná příležitost vystoupat na věž a prohlédnout si historické zvony. Předtím ale v 18.00 Noc kostelů zahájí mše svatá s komentářem o významu a symboliky jejich jednotlivých částí. Navazuje na ni od 19.00 koncert pěveckého sboru z Klimkovic a ve 20.00 skautské překvápko. I přes nabitý program bude možnost ztišení a modlitby.

Okres Ostrava

pravoslavná kaple sv. Andělů strážných

Ostrava-Pustkovec,
Pustkovecká
17.00–20.00

kostel sv. Jakuba

Ostrava-Plesná,
Dobroslavická
18.30–22.30

kostel Neposkrvněného početí Panny Marie

Ostrava-Přívoz,
nám. Svatopluka Čecha
16.00–23.00

kostel Panny Marie, Královny posvátného růžence

Ostrava-Hrabůvka
16.00–22.00

Chorus Ostrava

představí v 15.00 v **evangelickém Kristově kostele v Moravské Ostravě** všechny žánry sborového zpěvu, a to od vokální polyfonie přes spirituály a úpravy lidových písní až k dílům současných autorů.

Přednášku *Jak se mění kostel během liturgického roku*

si budou moci lidé vyslechnout v 19.00, 21.00 a v 22.00 v **kostele sv. Jakuba v Ostravě-Plesné**. Do chrámu se návštěvník dostane od 18.30 do 22.30. Může si vyslechnout komentovanou prohlídku, koncert nebo od 21.00 vystoupat na věž kostela.

kostel Nanebevzetí Panny Marie

Ostrava-Třebovice,
V Mešníku
17.00–23.00

kostel sv. Cyrila a Metoděje

Dolní Lhota
17.00–22.30

kostel Krista Krále

Ostrava-Svinov,
Bílovecká 548
16.00–22.00

Husův sbor

Ostrava-Svinov,
Stanislavského 639
18.00–22.00

Husův sbor

Ostrava-Stará Bělá,
Junácká 92
18.00–21.00

kostel sv. Jana Nepomuckého a sv. Mikuláše

Ostrava-Stará Bělá, Blanická 130/132
18.00–23.00

kostel sv. Kateřiny Alexandrijské

Klimkovicích, Lidická
18.00–22.00

Husův sbor

Ostrava-Polanka nad Odrou,
1. května 143
18.00–21.00

kostel Narození sv. Jana Křtitele

Stará Ves nad Ondřejnicí,
Farní 10
18.00–23.00

kaple Nanebevzetí Panny Marie

Ostrava-Petřkovice, U Kaple
18.00–21.00

Husův sbor

Ostrava-Hrabůvka
18.00–21.00

evangelický Kristův kostel

Ostrava-Moravská Ostrava,
Českoobrattská
18.00–22.00

kostel sv. Josefa (Don Bosco)

Ostrava-Moravská
Ostrava, Vítkovická 28
17.00–23.00

kostel Panny Marie Královny

Ostrava-Mariánské Hory,
Stojanovo nám.
18.00–22.00

kostel sv. Františka a Viktora

Ostrava-Hrušov,
Divišova 228/15
17.50–22.00

katedrála Božského Spasitele

Ostrava-Moravská Ostrava,
nám. Msgre Šrámka
17.00–23.50

Husův sbor

Ostrava-Michálkovice,
Michalské nám. 10
17.00–20.00

kostel sv. Václava

Ostrava-Moravská Ostrava,
Kostelní nám.
18.00–23.50

kostel sv. Josefa

Ostrava-Slezská Ostrava,
Těšínská 91
18.00–23.00

Husův sbor

Ostrava-Radvanice,
Menšíkova 9
18.00–21.00

Husův sbor

Vratimov, Husova
17.00–21.00

kostel sv. Jana Křtitele

Vratimov, Frýdecká 59/2
18.30–22.00

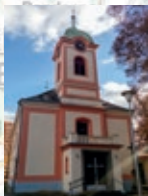
Husův sbor

Ostrava-Zábřeh, Sediště
U Hrubků
18.00–21.00

evangelická kaple SCEAV

Šenov, U Kaple
16.00–18.00

kostel Navštívení Panny Marie

Ostrava-Zábřeh,
Závoří
18.00–23.00

modlitebna sboru BJB

Ostrava-Zábřeh, Závoří 101/32
17.30–22.00

kostel svatého Ducha

Ostrava-Zábřeh,
Kotlářova 124/A
18.00–23.00

Dílňičky pro všechny –

tvoření z drátků, kamínků a korálků, hudební večer, v Mojžíšových stopách - jak Mojžíš a Izraelité putovali do země zaslíbené a co všechno je potkalo, komentovaná prohlídka kostela, otevření krypty a věže je pro návštěvníky připraveno v **kostele Narození sv. Jana Křtitele ve Staré Vsi n/Ondřejnici**. Časové upřesnění a doplnění programu sledujte na webu Noci kostelů.

Okres Frýdek-Místek

bazilika Navštívení Panny Marie ve Frýdku

Frýdek-Místek, Mariánské náměstí
18.00–23.00

kostel sv. Vavřince

Paskov, Místecká 193
16.00–21.30

kostel sv. Michaela archanděla

Řepiště
18.00–23.00

kostel sv. Šimona a Judy

Lískovec
18.00–22.00

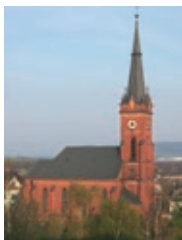
kostel sv. Jana Nepomuckého

Sviadnov, Na Drahách
18.00–22.00

kostel sv. Jiří

Brušperk
18.00–23.00

evangelický kostel

Frýdek-Místek, Husova 377
18.00–00.00

kostel sv. Jošta ve Frýdku

Frýdek-Místek, T. G. Masaryka
18.00–22.00

kostel sv. Maxmiliána

Hukvaldy
17.00–22.00

kostel Panny Marie Sněžné

Lysůvky
18.00–22.00

kostel Nejsvětější Trojice

Ostravice
17.00–21.00

kostel Neposkvrněného početí Panny Marie

Pržno, Pržno čp. 2
18.00–22.00

kaple Panny Marie, Pomocnice křesťanů

Staré Hamry-Gruň
18.00–21.00

kostel sv. Jindřicha

Staré Hamry
18.00–21.00

kostel sv. Antonína Paduánského

Frýdek-Místek
17.00–20.00

kostel sv. Jana Křtitele ve Frýdku

Frýdek-Místek, Farní
18.00–23.00

kostel sv. Jakuba v Místku

Frýdek-Místek,
Farní nám.
18.00–22.00

kostel sv. Jana a Pavla v Místku

Frýdek-Místek, Janáčkova
18.00–22.00

kostel sv. Josefa

Staré Město, Jamnická
18.00–22.00

modlitebna CASD

Návsí, Návsí 318
17.00–22.00

kostel Božího Těla

Jablunkov, Nádražní
17.00–23.00

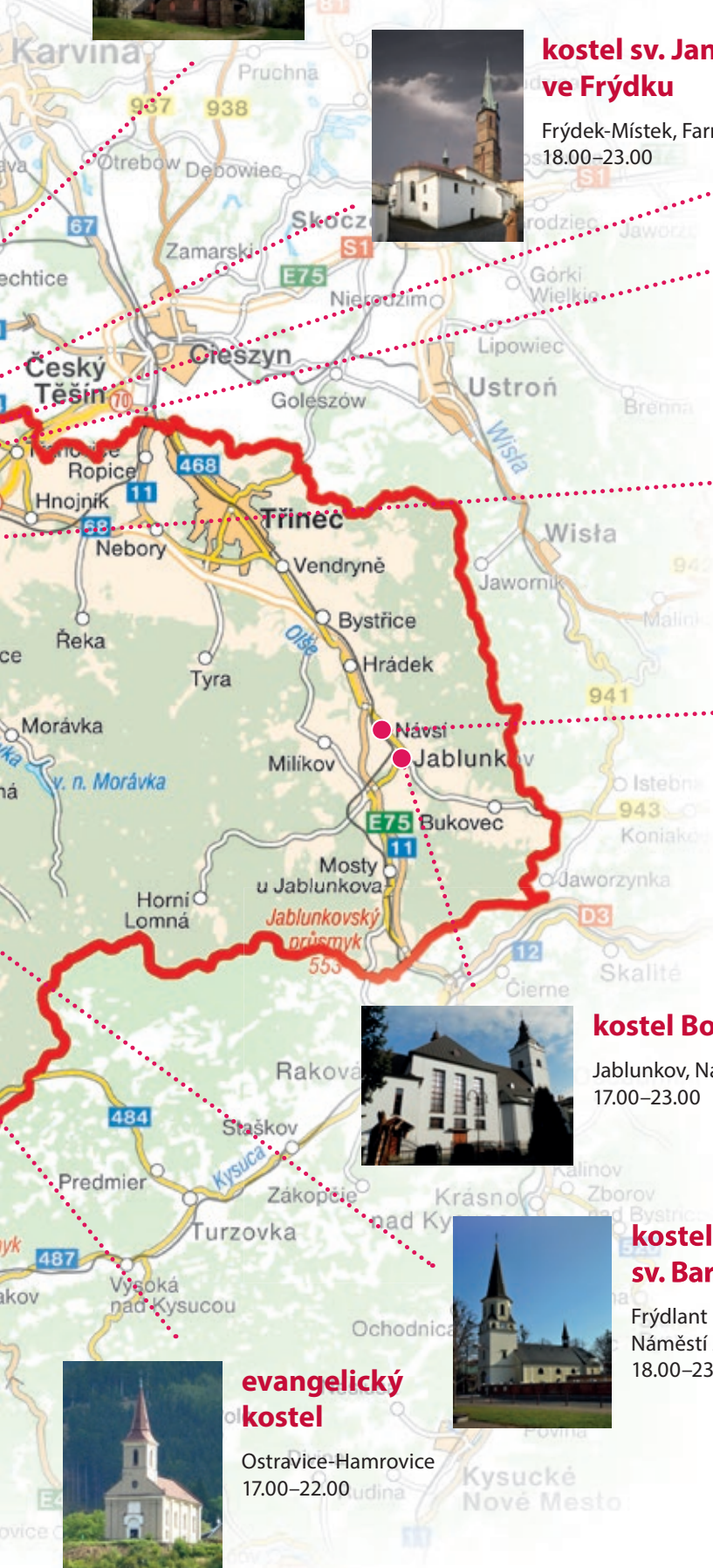
kostel sv. Bartoloměje

Frýdlant nad Ostravicí,
Náměstí 2
18.00–23.30

evangelický kostel

Ostravice-Hamrovice
17.00–22.00

Přednášce Kateřiny Lachmanové

předchází v 18.00 mše svatá v doprovodu chválové skupiny Donum Dei v **jablunkovském kostele Božího Těla**. Ve 20.00 začne večer chval. Na konci proběhne žehnání představitelů různých křesťanských církví.

Biblické příběhy Návsí

nás můžou oslovit i v dnešní době, protože jsou nadčasové, zajímavé, stále motivující a i humorné, což vědí v **modlitebně CASD v Návsí**. Proto je po společném zpívání chval v 18.30 představí Marek Škrla.

Hudba bude znít celý večer

v **evangelickém kostele ve Frýdku-Místku**. V 18.30 ji rozezní flétnový soubor žáků ZUŠ Musicale ze Studénky, v 19.30 si přítomní vyslechnou písně s křesťanskou tematikou k poslechu i přemýšlení. Ve 20.30 zahraje na flétnu Tatiana Mutinová a ve 21.30 se bude číst z Bible. Je připraven také celovečerní program pro děti, ve kterém budou hledat zvířátka v kostele a malovat.

Okres Karviná

kostel sv. Máří Magdalény

Dětmárovice
16.00–23.00

kostel sv. Anny

Rychvald, U Pošty
17.00–23.00

modlitebna Apoštolské církve

Karviná,
Za Panelárnou 2481/2
17.00–21.30

kostel Narození Panny Marie

Orlová-Město,
Lidická 770
17.00–00.00

Husův dům ČCE

Orlová,
Fr. Palackého 787
18.00–21.00

evangelický kostel SCEAV

Havířov-Bludovice,
Selská 12/482
17.00–19.00

kostel sv. Marka

Karviná-Fryštát,
Markova
18.00–22.00

kaple sv. Izidora (Něbrojova kaple)

Dětmárovice
16.00–20.00

evangelický kostel SCEAV

Bohumín-Nový Bohumín,
Štefánikova
18.00–22.00

evangelický kostel SCEAV

Orlová-Město,
Petra Cingra 482
18.00–24.00

kostel sv. Markéty

Havířov-Dolní Bludovice,
Selská 29
16.30–22.00

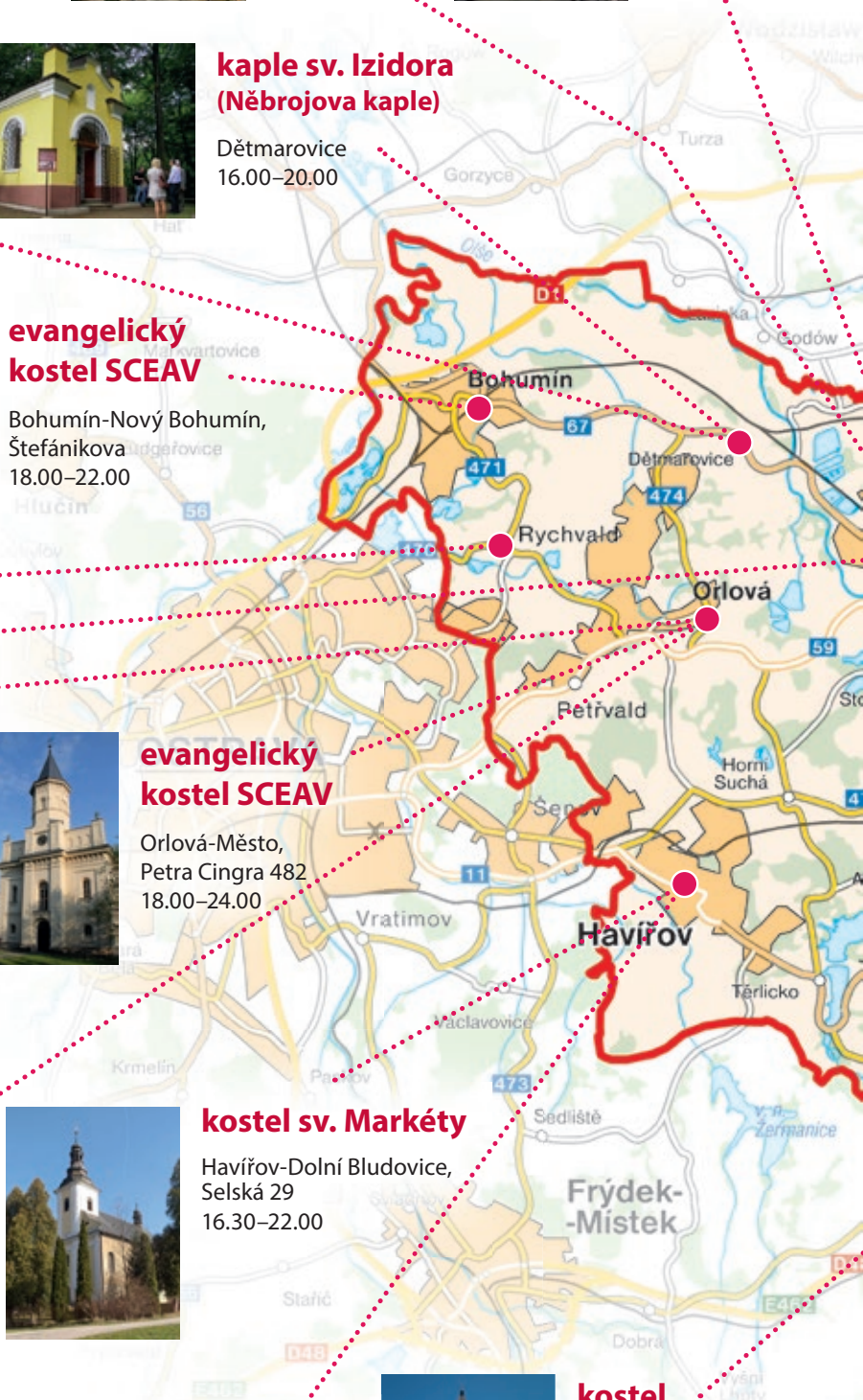
kostel Slezské církve evangelické a.v.

Český Těšín,
Na Nivách 1
18.00–24.00

kostel Povýšení sv. Kříže

Karviná-Fryštát,
Pivovarská
18.00–00.00

zaniklý kostel sv. Jindřicha

Karviná-Doly, parcelní číslo 2,
katastrální území Karviná-Doly
18.00–21.00

modlitebna CASD

Karviná-Ráj,
Dačického 715/3
17.00–21.30

kostel sv. Petra z Alkantary

Karviná-Doly
18.00–22.00

Křesťanské centrum AC

Český Těšín-
Svibice,
Slovenská 3
16.00–00.00

modlitebna CASD

Český Těšín, Krátká 1920/2
18.00–22.00

kostel Nejsvětějšího srdce Ježíšova

Český Těšín,
Masarykovy sady 24
18.30–22.00

evangelický kostel a.v. ČCE

Český Těšín-Rozvoj,
nám. Dr. Martina
Luthera 667/1
18.00–23.00

festival

10. - 13. 8. 2023

24. ROČNÍK
Orlová!
U evangelického
kostela SCLAY

SEBOU
SAMO

Koncerty:
**NOISY POTS
MIREK KEMEL
HLEDÁ SE
SAFENAT PANEACH**

hosté:
Marek Macák, Hana Pinknerová,
Lukáš Targosz, Míra a Monika
Vodáková, Pete Lupton, Jan Zajíček
Michal Malina a další

program na:
www.facebook.com/samorlova

workshopy:
groove dance, lanové aktivity,
fečnický, kreativní a další

www.samorlova.cz
www.instagram.com/sam_orlova

čajovna, bohoslužby, sport, program pro děti, modlitební karavan

Zvukem zvonů a mší svatou s hudebním doprovodem Scholy sv. Anny

začne Noc kostelů v **Havířově-Dolních Bludovicích**. Během večera představí farnost historii **kostela sv. Markéty** a v 18.30 proběhne koncert sboru Jany Reichenbachové, začnou dílničky, soutěže a tvoření pro děti a také komentované prohlídky kostela a věže. Večer ve 20.00 zakončí Teze – zpěv při svíčkách.

Osmisměrka o ceny

Všichni, kteří vylouští osmisměrku a zašlou její správné řešení na mail: nockostelu@doz.cz do 16. 6. 2023, budou zařazeni do slosování o: 3x dárkový poukaz v hodnotě 1000 Kč na ubytování v apartmanyutrojice.cz. Tři vylosované výherce uvedeme na webových stránkách: www.doo.cz.

Použitá slova:

VLHKOST, SPÁRA, SOUTĚŽIT, TRASY, ÚSTAV, EPICENTRA, ODEONY, ARSEN, ORANGUTAN, VŠEUM, SPANÍ, RÁDIO, MADAM, TEROR, ROTNÝ, ŠTAFETA, UFONI, SPLACH, VILAS, DANIO, OKROČ, TENISKY, STŘELNICE, MUŠKAŘENÍ, TWIST, TRÁMY, TONIK, DRAHOKAMY, ÚŽINA, ORÁČI, HOROR, ALARM, LISTÍ, KTERÁ, TEPNA, ŠTIKA, CEREMONIE, CENSOR, ANINA, MLSOTA, OŽIVA, PSTRUH, ALITY, LVOUNI, START, INDIANA, BYROKRACIE, BITKY, DRAHÁ, VLIVY, ATLAS, OHLAS, PROUD, VILKY, POTVORA, METAN, ZÁKRYT, SLÍDA, GREŠLE, HNIDA, HEMATOM, DROPI, BERLA, STROJ, CHRONOS, DOZADU, SOUPISY, KYTARISTÉ, KEKSY, HMOTA, TYPIKA, PISKOŘ, ČLUNY, GAUNER, OLEPIT

Připraveno ve spolupráci s křesťanským křivčkářským magazínem Šalamounky.
Web: salamounky.webnode.cz

Záštitu nad Nocí kostelů 2023 převzali: **Mons. Mgr. Martin David**, apoštolský administrátor ostravsko-opavské diecéze; **prof. Ing. Ivo Vondrák, CSc.**, hejtmán Moravskoslezského kraje; **Ing. Tomáš Macura, MBA**, primátor statutárního města Ostravy. Noc kostelů 2023 finančně podpořily Ministerstvo kultury, Moravskoslezský kraj a statutární město Ostrava.

OSTRAVA!!!

Vydalo: Biskupství ostravsko-opavské **Texty:** Jana Praisová, Ondřej Elbel, kolektiv autorů **Koordinátor:** Jana Praisová, Adéla Pánek Hudečková, Miroslav Příkrýl **Odpovědný redaktor:** Jana Praisová **Jazyková korektura:** Libor Rösner, Stanislav Dostál
Fotografie: Adéla Pánek Hudečková; Archiv hudebního festivalu Leoše Janáčka; Archiv Jan Vrtal; Archiv Otevřené chrámy; Archiv SCAEV; Archiv spolek Stará Karviná; Ivana Bužková / Člověk a Víra; Jarmila Fussová / Člověk a Víra; Josef Horázný; Markéta Jedličková; Michaela Gavláková / Člověk a Víra; Michaela Kvašňovský Holubová; Vladimír Liška / Člověk a Víra; Vojtěch Curylo / Člověk a Víra
Grafický návrh hry: Diana Winklerová, Adéla Pánek Hudečková **Grafické zpracování:** KLEINWÄCHTER holding s.r.o.
Tisk: KLEINWÄCHTER holding s.r.o., Frýdek-Místek, www.tiskarnaklein.cz **Vydáno:** 2023 Neprodejné.